Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 26. marca 2026*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (EÚ) č. 650/2012 – Články 1, 3 a 4 – Pôsobnosť – Pojem ‚dedičstvo‘, resp. ‚dedenie‘ – Zákonný odkaz v prospech osoby, ktorá zosnulého počas života opatrovala – Všeobecná právomoc súdu členského štátu konať vo veci celého dedičstva“

Vo veci C-618/24 [Isergartler] [i],

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) z 10. septembra 2024 a doručený Súdnemu dvoru 24. septembra 2024, ktorý súvisí s konaním:

XK,

TR,

VQ

proti

SM,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory I. Jarukaitis, sudcovia M. Condinanzi, N. Jääskinen (spravodajca), R. Frendo a A. Kornezov,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– XK, TR a VQ, v zastúpení: M. Kinberger, Rechtsanwalt,

– Európska komisia, v zastúpení: M. Wasmeier a W. Wils, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

[i] Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi XK, TR a VQ, ktorí majú bydlisko v Nemecku, a SM s bydliskom v Rakúsku v dedičskom konaní začatom po úmrtí bývalej partnerky SM v roku 2021, ktorú SM až do jej smrti opatroval.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 7 až 9, 11, 14, 34 a 59 nariadenia č. 650/2012 stanovujú:

„(7) Je potrebné uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu odstránením prekážok voľného pohybu osôb, ktoré v súčasnosti narážajú na problémy pri uplatňovaní svojich práv v kontexte dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky. V európskom priestore spravodlivosti musia mať občania možnosť usporiadať svoje dedičstvo vopred. Musia byť efektívne zaručené práva dedičov a odkazovníkov [dedičov zo zákona a zo závetu – *neoficiálny preklad*], ďalších osôb s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa.

(8) Na dosiahnutie týchto cieľov by toto nariadenie malo spojiť ustanovenia o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní – alebo prípadne prijímaní –, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí, verejných listín a súdnych zmierov, ako aj o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve.

(9) Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia by mali patriť všetky občianskoprávne aspekty dedenia, najmä všetky formy prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti, nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom v prípade úmrtia, alebo o prechod majetku zo zákona.

…

(11) Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na iné oblasti občianskeho práva ako dedičstvo. Viacero otázok, ktoré možno považovať za otázky týkajúce sa dedičských vecí, by sa malo z dôvodov jednoznačnosti výslovne vylúčiť z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

…

(14) Majetkové práva, podiely a majetok, ktoré vznikli alebo sa previedli iným spôsobom ako dedením, napríklad darovaním, by sa mali tiež vyňať z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. To, či sa dary alebo iné formy právnych úkonov nakladania s majetkom medzi živými s okamžitým vecnoprávnym účinkom vrátia alebo započítajú na účely stanovenia podielov oprávnených osôb podľa rozhodného práva pre dedenie, by však malo stanoviť právo určené týmto nariadením ako rozhodné právo pre dedenie.

…

(34) V záujme harmonického fungovania spravodlivosti by sa malo predchádzať vydávaniu nezlučiteľných rozhodnutí v rôznych členských štátoch. Na tento účel by sa mali v tomto nariadení ustanoviť všeobecné procesné pravidlá, ktoré budú podobné pravidlám obsiahnutým v iných nástrojoch Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach.

…

(59) V tomto nariadení by sa vzhľadom na jeho všeobecný cieľ, ktorým je vzájomné uznávanie rozhodnutí vydaných v členských štátoch v dedičských veciach bez ohľadu na to, či sa tieto rozhodnutia vydali v sporovom alebo nesporovom konaní, mali stanoviť pravidlá týkajúce sa uznávania, vykonateľnosti a výkonu rozhodnutí, ktoré by boli podobné pravidlám obsiahnutým v iných nástrojoch Únie prijatých v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach.“

4 Článok 1 tohto nariadenia, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, znie takto:

„1. Toto nariadenie sa vzťahuje na dedenie majetku zosnulých osôb. …

2. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

…

e) iné vyživovacie povinnosti ako vyživovacie povinnosti z dôvodu smrti;

…

g) majetkové práva, podiely a majetok vytvorený alebo prevedený inak ako dedením, napríklad darovaním, prostredníctvom spoluvlastníctva viacerých osôb prevoditeľného na preživšieho, dôchodkového zabezpečenia, poistných zmlúv a podobných dohôd bez toho, aby bol dotknutý článok 23 ods. 2 písm. i);

…“

5 Článok 3 uvedeného nariadenia s názvom „Vymedzenie pojmov“ v odseku 1 písm. a) stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

a) ‚dedenie‘ je prechod dedičstva po zosnulom a zahŕňa všetky dôvody prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, alebo zo zákona.“

6 Podľa článku 4 toho istého nariadenia, nazvaného „Všeobecná právomoc“, právomoc konať vo veci celého dedičstva majú súdy členského štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti.

7 Článok 21 nariadenia č. 650/2012, nazvaný „Všeobecné pravidlo“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Ak nie je v tomto nariadení ustanovené inak, rozhodným právom vo veci celého dedičstva je právny poriadok štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti.“

8 Článok 22 tohto nariadenia s názvom „Voľba práva“ v odseku 1 stanovuje:

„Osoba si môže za rozhodné právo, ktorým sa bude spravovať dedenie jej celého dedičstva, zvoliť právny poriadok štátu, ktorého je v čase voľby alebo úmrtia štátnym príslušníkom.

…“

9 Článok 23 uvedeného nariadenia, nazvaný „Rozsah pôsobnosti rozhodného práva“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Právnym poriadkom určeným podľa článku 21 alebo článku 22 sa spravuje celé dedičstvo.

2. Uvedené právo upravuje najmä:

…

h) disponibilnú časť dedičstva, povinné dedičské podiely a ostatné obmedzenia nakladania s majetkom pre prípad smrti, ako aj prípadné nároky osôb blízkych zosnulému voči dedičstvu alebo dedičom;

i) povinnosť vrátiť alebo započítať do dedičstva pri výpočte podielov jednotlivých oprávnených osôb dary, záloh na dedičský podiel alebo odkazy

…“

Rakúske právo

10 Ustanovenie § 677 Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník) v znení uplatniteľnom v spore vo veci samej (ďalej len „ABGB“) stanovuje:

„1. Osobe blízkej zosnulému, ktorá ho v posledných troch rokoch pred jeho smrťou opatrovala najmenej šesť mesiacov v nezanedbateľnom rozsahu, patrí zákonný odkaz, pokiaľ nebol poskytnutý príspevok alebo dohodnutá odmena.

2. ‚Opatrovateľská činnosť‘ je každá činnosť, ktorá slúži na to, aby opatrovaná osoba mala zabezpečenú potrebnú starostlivosť a pomoc a zlepšila sa jej možnosť viesť sebestačný život zohľadňujúci jej potreby.

3. Blízkymi osobami sú osoby z okruhu zákonných dedičov zosnulého, ich manželský partner, registrovaný partner alebo partner, ako aj ich deti, a partner zosnulého a jeho deti.“

11 Ustanovenie § 678 ABGB stanovuje:

„1. Výška odkazu sa určuje podľa druhu, dĺžky a rozsahu služieb.

2. Odkaz v každom prípade prináleží popri povinnom podiele; popri iných plneniach z pozostalosti neprináleží len vtedy, ak tak zosnulý rozhodol. Odkaz za opatrovanie môže byť odňatý len v prípade existencie dôvodu na vydedenie.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že bývalá partnerka SM zomrela v roku 2021 a že až do dátumu svojho úmrtia mala bydlisko v Rakúsku.

13 Bezirksgericht Zell am See (Okresný súd Zell am See, Rakúsko) uznesením priznal pozostalosť po zosnulej XK, TR a VQ, pričom všetci traja majú bydlisko v Nemecku.

14 SM, ktorý zosnulú opatroval počas troch rokov pred jej smrťou, sa domáha za opatrovateľské služby, ktoré poskytoval zosnulej počas jej života, zaplatenia sumy 57 200 eur, na ktorú má podľa jeho názoru nárok na základe § 677 ABGB, ktorý z tohto dôvodu stanovuje poskytnutie „zákonného odkazu“ (*Pflegevermächtnis*) (ďalej len „opatrenie, o ktoré ide vo veci samej“).

15 Landesgericht Salzburg (Krajinský súd Salzburg, Rakúsko) zamietol žalobu, ktorú v tejto súvislosti podal SM, pre nedostatok medzinárodnej právomoci. Zastával názor, že hoci opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, je vo vnútroštátnom práve formálne koncipované ako zákonný odkaz, z vecného hľadiska ide o náhradu za opatrovateľské služby poskytnuté počas života zosnulého. Podľa tohto súdu sa preto takéto opatrenie musí kvalifikovať ako „záväzkový nárok“, na ktorý sa vzťahuje záväzkové právo, a preto nepatrí do pôsobnosti nariadenia č. 650/2012.

16 SM podal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok *Rekurs* na Oberlandesgericht Linz (Vyšší krajinský súd Linz, Rakúsko), ktorý rozsudkom z 12. júna 2024 tomuto opravnému prostriedku vyhovel. Tento súd v podstate konštatoval, že pôsobnosť nariadenia č. 650/2012 sa vzťahuje na všetky občianskoprávne aspekty dedenia. Vzhľadom na to, že opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, predstavuje zákonný odkaz, ktorý je svojím charakterom podobný povinnému podielu, okolnosť, že základ takéhoto práva vznikol za života zosnulého, nemôže podľa tohto súdu odôvodniť neuplatnenie tohto nariadenia. Za týchto podmienok uvedený súd vyhlásil, že má právomoc rozhodnúť.

17 XK, TR a VQ podali proti rozsudku Oberlandesgericht Linz (Vyšší krajinský súd Linz) opravný prostriedok *Revisionsrekurs* na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko), ktorý je vnútroštátnym súdom predkladajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania. V podstate tvrdia, že opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, nepatrí do pôsobnosti nariadenia č. 650/2012.

18 SM naopak tvrdí, že toto opatrenie sa podobá povinnému podielu, a preto treba vychádzať z toho, že patrí pod pojem „dedenie“ v zmysle nariadenia č. 650/2012.

19 V tomto kontexte sa predkladajúci vnútroštátny súd pýta, či uvedené opatrenie patrí do pôsobnosti nariadenia č. 650/2012, a najmä jeho článku 4.

20 V tejto súvislosti tento súd najprv uvádza, že opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, predstavuje podľa rakúskej právnej úpravy odkaz, ktorý existuje nezávisle od závetnej dispozície poručiteľa. Toto opatrenie sa podobá povinnému podielu a prináleží popri povinnom podiele, pretože môže byť odňaté len v prípade existencie dôvodu na vydedenie. Analógiu by však bolo možné nájsť aj v pravidlách zmluvného práva alebo bezdôvodného obohatenia, keďže cieľom toho istého opatrenia je odmena za určité služby. Predkladajúci vnútroštátny súd okrem toho konštatuje, že uvedené opatrenie obmedzuje nakladanie s majetkom zosnulého pre prípad smrti.

21 Tento súd ďalej spresňuje, že v právnej náuke existujú rozdielne názory na to, či takéto opatrenie patrí do dedičského práva alebo záväzkového práva.

22 Napokon uvedený súd zdôrazňuje, že sa v konečnom dôsledku prikláňa k názoru, že také opatrenie, o aké ide vo veci samej, spadá pod pojem „dedičstvo“ v zmysle článku 4 nariadenia č. 650/2012. V tejto súvislosti poukazuje jednak na dôsledky z hľadiska dedičského práva, ktoré sú s ním spojené, a jednak na široký výklad pojmu „dedenie“ v zmysle tohto nariadenia, ktorý sa uplatňuje v judikatúre Súdneho dvora.

23 Za týchto podmienok Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 4 [nariadenia č. 650/2012] vykladať v tom zmysle, že ak sa uplatňuje nárok na odkaz za opatrovanie (*Pflegevermächtnis*) podľa § 677 [ABGB], ide o „dedičstvo“?“

O prejudiciálnej otázke

24 Na úvod je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry v rámci konania na základe spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zakotveného v článku 267 ZFEÚ prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie vo veci, ktorú prejednáva. Vzhľadom na to Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené. Súdny dvor navyše môže vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával [pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. marca 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, bod 9, a z 5. decembra 2019, Centraal Justitieel Incassobureau (Uznanie a výkon peňažných sankcií), C-671/18, EU:C:2019:1054, bod 26, ako aj citovanú judikatúru].

25 Skutočnosť, že vo svojich otázkach vnútroštátny súd formálne odkázal na určité konkrétne ustanovenia práva Únie, totiž nebráni Súdnemu dvoru, aby mu poskytol všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie vo veci samej, a aby zo všetkých informácií poskytnutých týmto súdom, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia prekladajúceho vnútroštátneho súdu, abstrahoval tie prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad vzhľadom na predmet sporu (pozri rozsudky z 29. novembra 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, bod 26, a z 22. januára 2026, Secab, C-423/23, EU:C:2026:32, bod 29).

26 V tejto súvislosti z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že predkladajúci vnútroštátny súd sa svojou otázkou pýta, či opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, spadá pod pojem „dedičstvo“ v zmysle článku 4 nariadenia č. 650/2012, ktorý stanovuje všeobecnú právomoc súdov členského štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase svojej smrti, konať vo veci celého dedičstva. Táto otázka teda zahŕňa aj posúdenie, či také opatrenie, o aké ide vo veci samej, patrí do pôsobnosti tohto nariadenia, ako je vymedzená v jeho článku 1. Okrem toho treba zohľadniť

článok 3 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia, ktorý definuje pojem „dedenie“. V dôsledku toho otázka položená prekladajúcim vnútroštátnym súdom zahŕňa výklad článku 4 toho istého nariadenia v spojení s jeho článkom 1 a článkom 3 ods. 1 písm. a).

27 Pokiaľ ide o opatrenie dotknuté vo veci samej, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania tiež vyplýva, že rakúska právna úprava priznáva po smrti poručiteľa, nezávisle od jeho závetnej dispozície, určitým osobám, ktoré mu boli blízke a ktoré mu počas určitého obdobia pred jeho smrťou poskytovali opatrovateľské služby, odkaz, ak za toto opatrovanie nedostali žiadny príspevok ani odmenu. Okrem toho tento odkaz v každom prípade prináleží popri povinnom podiele, pričom môže byť odňatý len v prípade existencie dôvodu na vydedenie.

28 Treba teda konštatovať, že svojou otázkou sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 4 nariadenia č. 650/2012 v spojení s jeho článkom 1 a článkom 3 ods. 1 písm. a) vykladať v tom zmysle, že pod pojem „dedičstvo“ v zmysle tohto článku 4 spadá zákonný odkaz, ktorý po smrti poručiteľa, nezávisle od jeho závetnej dispozície, prináleží určitým osobám, ktoré mu boli blízke a ktoré mu počas určitého obdobia pred jeho smrťou poskytovali opatrovateľské služby, ak za toto opatrovanie nedostali žiadny príspevok ani odmenu, pričom tento odkaz prináleží v každom prípade popri povinnom podiele a môže byť odňatý len v prípade existencie dôvodu na vydedenie.

29 Na zodpovedanie otázky položenej predkladajúcim vnútroštátnym súdom treba pripomenúť, že na účely výkladu ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudky zo 17. novembra 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, bod 12, a z 8. mája 2025, Pielatak, C-410/23, EU:C:2025:325, bod 54, ako aj citovaná judikatúra).

30 Pokiaľ ide v prvom rade o znenie relevantných ustanovení nariadenia č. 650/2012, treba pripomenúť, že jeho článok 4 stanovuje, že právomoc konať „vo veci celého dedičstva“ majú súdy členského štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti.

31 Pokiaľ ide o pojem „dedenie“ v zmysle tohto nariadenia, treba konštatovať, že podľa článku 1 ods. 1 uvedeného nariadenia sa toto nariadenie uplatňuje na „dedenie majetku zosnulých osôb“.

32 Navyše článok 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 650/2012 spresňuje, že na účely tohto nariadenia sa pod pojmom „dedenie“ rozumie „prechod dedičstva po zosnulom a zahŕňa všetky dôvody prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, alebo zo zákona“.

33 Je pravda, ako uviedla Komisia, že nemecké znenie článku 1 ods. 1, ktorý sa týka pôsobnosti tohto nariadenia, a článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 650/2012, ktorý obsahuje vymedzenia pojmov, odkazuje na pojem „dedenie“ („*Rechtsnachfolge von Todes wegen*“), zatiaľ čo znenie článku 4 tohto nariadenia, ktorý upravuje otázku všeobecnej právomoci súdov dotknutého členského štátu, odkazuje na pojem „dedičstvo“ („*Erbsachen*“). Nič to však nemení na tom, že v mnohých iných jazykových zneniach uvedeného nariadenia, najmä v bulharskom, španielskom, dánskom, anglickom, francúzskom, chorvátskom, talianskom, litovskom, maltskom, fínskom a švédskom jazyku, tieto ustanovenia takúto terminologickú rozdielnosť nevykazujú.

34 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že formulácia použitá v jednej z jazykových verzií ustanovenia práva Únie sa nemôže chápať ako jediný základ pre výklad tohto ustanovenia, prípadne sa nemôže považovať za ustanovenie, ktoré má prednosť pred inými jazykovými

verziami. V prípade rozdielu medzi týmito verziami sa má dotknuté ustanovenie vykladať podľa všeobecnej štruktúry a účelu právnej úpravy, ktorej je súčasťou (pozri rozsudky z 27. marca 1990, Cricket St Thomas, C-372/88, EU:C:1990:140, body 18 a 19, ako aj zo 4. septembra 2025, Hakamp, C-203/24, EU:C:2025:662, bod 34).

35 V každom prípade nič nenasvedčuje tomu, že normotvorca Únie mal v úmysle priznať pojmom „dedenie“ a „dedičstvo“ v zmysle nariadenia č. 650/2012 odlišné významy, takže ich treba považovať za zhodné.

36 Treba však tiež pripomenúť, že článok 1 ods. 2 toho istého nariadenia vymenúva prípady vylúčenia z jeho pôsobnosti. Osobitne článok 1 ods. 2 písm. g) nariadenia č. 650/2012 vylučuje z pôsobnosti tohto nariadenia „majetkové práva, podiely a majetok vytvorený alebo prevedený inak ako dedením, napríklad darovaním“. Navyše článok 1 ods. 2 písm. e) tohto nariadenia spresňuje, že z jeho pôsobnosti sú vylúčené „iné vyživovacie povinnosti ako vyživovacie povinnosti z dôvodu smrti“.

37 Tieto vylúčenia sa musia vykladať reštriktívne [pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2021, UM (Zmluva o prevode vlastníctva pre prípad smrti), C-277/20, EU:C:2021:708, bod 34].

38 Súdny dvor už v tejto súvislosti rozhodol, že ak ustanovenie v dedičskej zmluve spočíva, podobne ako „darovanie“ v zmysle článku 1 ods. 2 písm. g) nariadenia č. 650/2012, v určitej forme daru, ale nadobúda účinnosť až smrťou poručiteľa, nepatrí pod túto výnimku, ale patrí do pôsobnosti tohto nariadenia [pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2021, UM (Zmluva o prevode vlastníctva pre prípad smrti), C-277/20, EU:C:2021:708, bod 35].

39 Navyše treba zdôrazniť, že pokiaľ ide o pôsobnosť nariadenia č. 650/2012, Súdny dvor vychádzal z konštatovania, že hlavný cieľ vnútroštátneho právneho predpisu sa týkal dedenia po zosnulej osobe, a nie otázok súvisiacich s niektorou z výnimiek uvedených v článku 1 ods. 2 tohto nariadenia, ako sú otázky týkajúce sa majetkového režimu manželov, a dospel k záveru, že tento hlavný cieľ sa vzťahuje na otázky dedenia na účely uvedeného nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. marca 2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, bod 40).

40 Z toho vyplýva, že pojem „dedenie“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 650/2012 je definovaný široko, keďže – ako je uvedené v bode 32 tohto rozsudku – zahŕňa „všetky dôvody prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti“ vrátane opatrení, ktorých hlavným účelom je právne nástupníctvo v dôsledku smrti zosnulého a ktoré nadobúdajú účinnosť jeho smrťou.

41 V druhom rade žiadny prvok kontextu, do ktorého patrí článok 4 tohto nariadenia, ako aj jeho článok 1 a článok 3 ods. 1 písm. a), tento výklad nevyvracia. Konkrétne z odôvodnenia 9 uvedeného nariadenia vyplýva, že toto nariadenie sa musí uplatňovať na „všetky občianskoprávne aspekty dedenia, najmä všetky formy prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti“. Okrem toho článok 23 ods. 1 toho istého nariadenia stanovuje, že právnym poriadkom určeným podľa jeho článku 21 alebo článku 22 sa spravuje „celé dedičstvo“.

42 Pokiaľ ide v treťom rade o ciele sledované nariadením č. 650/2012, z jeho odôvodnení 7 a 8 vyplýva, že uvedené nariadenie má za cieľ najmä pomáhať dedičom zo zákona a zo závetu, ďalším osobám s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľom poručiteľa účinne uplatňovať ich práva v prípade dedičstva, ktoré má cezhraničné dôsledky (rozsudok z 21. júna 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, bod 49).

43 Na druhej strane podľa všeobecného cieľa tohto nariadenia, ktorý je uvedený v jeho odôvodnení 59 a ktorý spočíva vo vzájomnom uznávaní rozhodnutí vydaných v členských štátoch v dedičských veciach, odôvodnenie 34 uvedeného nariadenia zdôrazňuje, že toto nariadenie má predchádzať vydávaniu nezlučiteľných rozhodnutí v rôznych členských štátoch. Tento cieľ súvisí so zásadou celistvosti dedičstva zakotvenou najmä v článku 23 ods. 1 nariadenia č. 650/2012, ktorý spresňuje, že rozhodným právom určeným podľa tohto nariadenia sa spravuje „celé dedičstvo“. Táto zásada celistvosti dedičstva pritom tvorí základ aj pravidla stanoveného v článku 4 uvedeného nariadenia, keďže aj tento článok spresňuje, že uvedené pravidlo určuje, ktoré súdy členských štátov majú právomoc konať „vo veci celého dedičstva“ (rozsudok z 21. júna 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, body 53 až 55).

44 Z judikatúry tiež vyplýva, že s cieľom prispieť k účinnému riešeniu sporov týkajúcich sa dedičstva sa nariadenie č. 650/2012 snaží uprednostniť jednotné prejednanie dedičstva. Súdny dvor tak už viackrát rozhodol, že výklad ustanovení tohto nariadenia, ktorý by viedol k rozdeleniu dedičstva na niekoľko častí, by bol nezlučiteľný s cieľmi uvedeného nariadenia [rozsudok zo 7. apríla 2022, V A a Z A (Subsidiárna právomoc v dedičských veciach), C-645/20, EU:C:2022:267, bod 37, ako aj citovaná judikatúra].

45 Ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, v prejednávanej veci má také opatrenie, o aké ide vo veci samej, kompenzovať určité poskytnuté služby. Z tohto dôvodu vykazuje určitú podobnosť s pohľadávkou, ktorá patrí do záväzkového práva, keďže jeho cieľom je odškodniť blízke osoby zosnulého za opatrovateľské služby, ktoré mu poskytovali, pričom im počas jeho života nebol poskytnutý príspevok alebo dohodnutá odmena.

46 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že toto opatrenie, bez ohľadu na kvalifikáciu „odkazu“ podľa vnútroštátneho práva, má úzku štrukturálnu súvislosť s dedičskými vecami, keďže sa uplatňuje až po smrti poručiteľa a jeho režim sa tak javí ako úzko súvisiaci s dedením. Konkrétne, podľa uplatniteľného rakúskeho práva sa uvedené opatrenie uplatňuje nezávisle od závetnej dispozície poručiteľa, v každom prípade popri povinnom podiele, a môže byť odňaté len v prípade existencie dôvodu na vydedenie. Okrem toho sa opatrenie, o ktoré ide vo veci samej, vzťahuje len na osoby blízke zosnulému definované ako osoby z okruhu zákonných dedičov zosnulého, ich manželský partner, registrovaný partner alebo partner, ako aj ich deti, a partner zosnulého a jeho deti. Z toho vyplýva, že hlavný cieľ uvedeného opatrenia sa týka práv opatrovateľa v rámci dedenia.

47 Treba tiež uviesť, že nariadenie č. 650/2012 výslovne nevylučuje zo svojej pôsobnosti také opatrenie, o aké ide vo veci samej, a že sa ani nejaví, že by sa na takéto opatrenie vzťahovala niektorá z výnimiek uvedených v bode 36 tohto rozsudku alebo iný z prípadov vylúčenia vymenovaných v článku 1 ods. 2 nariadenia č. 650/2012.

48 Vzhľadom na informácie poskytnuté predkladajúcim vnútroštátnym súdom sa teda s výhradou overení, ktoré mu prináleží vykonať, javí, že toto opatrenie sa na účely nariadenia č. 650/2012 týka predovšetkým dedičských vecí.

49 Z toho vyplýva, že s prihliadnutím na informácie poskytnuté predkladajúcim vnútroštátnym súdom také opatrenie, o aké ide vo veci samej, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 650/2012.

50 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 4 nariadenia č. 650/2012 v spojení s jeho článkom 1 a článkom 3 ods. 1 písm. a) sa má vykladať v tom zmysle, že pod pojem „dedičstvo“ v zmysle tohto článku 4 spadá zákonný odkaz, ktorý po

smrti poručiteľa, nezávisle od jeho závetnej dispozície, prináleží určitým osobám, ktoré mu boli blízke a ktoré mu počas určitého obdobia pred jeho smrťou poskytovali opatrovateľské služby, ak za toto opatrovanie nedostali žiadny príspevok ani odmenu, pričom tento odkaz prináleží v každom prípade popri povinnom podiele a môže byť odňatý len v prípade existencie dôvodu na vydedenie.

O trovách

51 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred predkladajúcim vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve, v spojení s jeho článkom 1 a článkom 3 ods. 1 písm. a),

sa má vykladať v tom zmysle, že:

pod pojem „dedičstvo“ v zmysle tohto článku 4 spadá zákonný odkaz, ktorý po smrti poručiteľa, nezávisle od jeho závetnej dispozície, prináleží určitým osobám, ktoré mu boli blízke a ktoré mu počas určitého obdobia pred jeho smrťou poskytovali opatrovateľské služby, ak za toto opatrovanie nedostali žiadny príspevok ani odmenu, pričom tento odkaz prináleží v každom prípade popri povinnom podiele a môže byť odňatý len v prípade existencie dôvodu na vydedenie.

Podpisy